

فدراسیون بین‌المللی انجمن‌ها و مؤسسات کتابداری (ایفلا)

بیانیه ایفلا درباره کتابخانه‌ها و آزادی اندیشه

این بیانیه در تاریخ 25 مارس 1999 با همکاری IFLA/FAIFE در لاهه هلند تهیه شده و به تایید هیئت اجرای ایفلا رسیده است.

ایفلا (فدراسیون بین‌المللی انجمن‌ها و مؤسسات کتابداری) از آزادی اندیشه که در اعلامیه جهانی حقوق بشر عنوان شده، حمایت و دفاع کرده و در جهت تحقق آن فعالیت می‌کند.

ایفلا اعلام می‌دارد که دسترسی به دانش، افکار خلاقانه و فعالیت‌های روشنفکرانه و نیز نشر عمومی نظرات، یکی از پایه‌های ترین حقوق انسانی است.

ایفلا معتقد است که حق دانستن و حق آزادی بیان دو روی یک سکه اند. از طرفی حق دست‌یابی به دانش و آگاهی شرط لازم آزادی اندیشه و عقیده است؛ و از طرف دیگر آزادی اندیشه و بیان لازمه دست‌یابی آزادانه به اطلاعات است.

ایفلا تأکید می‌کند که تعهد به آزادی اندیشه، مسئولیت اصلی حرفه کتابداری و اطلاع‌رسانی است.

بنا بر این ایفلا از کتابخانه‌ها و کارکنان کتابخانه می‌خواهد که به اصول آزادی اندیشه، دسترسی بدون محدودیت به اطلاعات و آزادی بیان پایبند باشند و حریم خصوصی کاربران کتابخانه را به رسمیت بشناسند.

ایفلا اعضای خود را تشویق می‌کند تا پذیرش و تحقق، این اصول را ترویج دهند. برای انجام این کار، ایفلا تأکید می‌کند که:

- کتابخانه‌ها دسترسی به اطلاعات، ایده‌ها و آثار تخیلی را فراهم می‌کنند. آنها دروازه‌هایی برای دانش، اندیشه و فرهنگ هستند.
- کتابخانه‌ها از یادگیری مادام‌العمر، تصمیم‌گیری مستقل و توسعه فرهنگی اشخاص و گروه‌ها پشتیبانی اساسی می‌کنند.
- کتابخانه‌ها در توسعه و پاسداری از آزادی اندیشه مشارکت داشته و به حفظ ارزشهای بنیادی دموکراتیک و حقوق عمومی شهروندان کمک می‌کنند.
- کتابخانه‌ها وظیفه دارند که دسترسی به بیان دانش و فعالیت‌های فکری را تأمین و آسان نمایند، به این خاطر کتابخانه‌ها باید به فراهم‌آوری، نگهداری و معرفی طیف وسیعی از منابع بپردازند، به طوری که این طیف منعکس‌کننده کثرت و گوناگونی در جامعه باشد.
- کتابخانه‌ها باید این اطمینان را بدهند که منابع و خدمات کتابخانه‌ای، بر مبنای ملاحظات تخصصی و حرفه‌ای انتخاب و در دسترس عموم قرار می‌گیرند و نه بر مبنای ملاحظات سیاسی، اخلاقی و مذهبی.
- کتابخانه‌ها باید آزادانه به فراهم‌آوری، سازماندهی و انتشار اطلاعات بپردازند و با هر گونه سانسور مخالفت کنند.

- کتابخانه ها باید منابع، امکانات و خدمات را به طور یکسان در اختیار همه کاربران قرار دهند.
- هیچ تبعیضی به دلیل نژاد، عقیده، جنسیت، سن و یا به دلایل دیگر نباید وجود داشته باشد.
- کاربران کتابخانه باید از حق حفظ حریم خصوصی و ناشناس بودن برخوردار باشند. کتابداران و سایر کارکنان کتابخانه نباید هویت کاربران یا منابعی را که از آنها استفاده می کنند را برای دیگران فاش سازند.
- کتابخانه هایی که بودجه آنها از منابع عمومی تامین می شود و مراجعه به آنها برای همگان آزاد است، باید از اصول آزادی اندیشه حمایت کنند.
- کتابداران و سایر کارکنان در چنین کتابخانه هایی ملزم به رعایت این اصول هستند.
- کتابداران و سایر کارکنان حرفه ای کتابخانه ها باید مسئولیت های خود را در قبال کارفرما و کاربران خود انجام دهند. در موارد تضاد بین این مسئولیت ها، وظیفه نسبت به کاربر اولویت دارد.